

HOMÉROSZ: ILIÁSZ

(köznyelvi prózafordítás)

Devecseri Gábor fordításából a szöveget egyszerűsítette: Molnár Attila
© Molnár Attila, 2017

ELSŐ ÉNEK

A DÖGVÉSZ – AKHILLEUSZ HARAGJA

Akhilleusz rettenetes haragja temérdek kínt okozott minden akhájnak. Miatta sok hősük elesett a háborúban, tetemüket pedig dögmadarak és kutyák falták fel. Agamemnón, az akháj seregek fejedelme, és a hős Akhilleusz Zeusz akaratóból vezett össze.

Apollón isten uszította egymásra őket, mert megharagudott Agamemnón királyra. Dögvészt keltett a seregben, hullottak tőle az emberek. Agamemnón ugyanis megsértette Khrüszészt, Apollón trójai papját, mikor az elment a fürge akháj hajókhoz, hogy hatalmas váltsággal megváltsa elrabolt lányát, kérlelve az összes akháj hőst, de leginkább Agamemnónt és fivérét, Meneláoszt.

KHRÜSZÉSZ: Átreusz fiai, és ti, akháj hősök! Adják az istenek, hogy Priamosz király várát feldúlván épségben hazatérjete, csak előtte szeretett lányomat adjátok vissza. Cserébe fogadjátok el ezt a díjat, tiszteletül a nagy Apollónnak.

Erre helyeslően zúgtak fel az akhájok: tiszteljék a papot és fogadják el a nagyszerű díjat. De Agamemnónnak ez nem tetszett, rútul ráförmedt Khrüszészre, goromba szavakkal elküldte:

AGAMEMNÓN: Hallod, öreg, távozz a hajóinktól, ne időzz itt hosszan, később se jöjj vissza, különben Apollón se véd meg. Én a leányt nem adom ki, előbb éri utol az öregség messze hazájától, az argoszi palotámban, míg a szövöszéken szövöget, és az ágyamat osztja. Ne dühíts, inkább menj, hogy épségben hazatérhess.

Megijedt az öreg, és engedelmeskedett. Csendben távozott a zajos tenger mellett, majd, kissé távolabb, imával esedezett Apollónhoz:

KHRÜSZÉSZ: Apollón! Sokat áldoztam már neked, ezért most teljesítsd a kérésemet. Állj bosszút bánatomért az akhájokon!

Apollón meghallgatta a könyörgését. Vállára vette tegezét és íját, és lejött az Olümposz csúcsairól. Mérgében minden mozdulatára megcsörrentek a nyílvevők a válla fölött. Majd a hajóktól messze leült, és kilötte a nyilakat. Rettenetes pengés hangzott, bongott az ezüst íj. Kezdetben csak az ösvéreket és a kutyákat sújtotta az isteni dögvész, de utána az embereket is. Tetemek máglyái lobogtak mindenütt.

Kilenc napon át dúltak Apollón lövedékei. Héra istennő egyre jobban szánta a szüntelenül hulló akháj daliákat, ezért a sugallatára a tízedik napon Akhilleusz egybehívatta a népet. Mikor mind összegyűltek, Akhilleusz így szólt Agamemnónhoz:

AKHILLEUSZ: Azt hiszem, Agamemnón, célunk nem teljesült, ezért indulhatunk már haza, ha egyáltalán kikerüljük a vesztlünk. Mert az akhájokat egyszerre sújtja most a harc meg a dögvész. Kérdezzünk meg egy jóst vagy papot, álomfejtőt is akár, hogy miért ily bosszús ránk Apollón. Tán nem teljesített fogadalmak vagy hekatombák bántják? Hátha elúzi innen a dögvészt, ha juhokat, kecskéket áldozunk a tiszteletére.

Erre a mindentudó Kalkhász, a madárjós szólt szelíden. Az ő jóstudománya – amit Apollóntól kapott – segítette Trójába az akháj hajókat.

KALKHÁSZ: Akhilleusz, megkértél, mondjam el, miért haragszik a nagy Apollón. Hát elmondom. De előbb tégy nekem esküt, hogy utána szóval, vagy akár kézzel is megvédesz engem. Mert attól tartok, megharagszik rám Agamemnón, az argosziak vezére, minden akháj parancsolója. Erős a király, amikor a gyengébbre neheztel. Haragját először tán elfojtja magában, bosszúját mégis addig őrzi a szívében, amíg véghez nem viszi. Megvédesz?

AKHILLEUSZ: Ne félj, Kalkhász, bátran mondd ki a jóslatot. Apollónra, akit te imával kérsz az isteni akarat felfedésére, amíg én élek és látok, egy görög se emelhet kezét rád a hajók mellett. Még Agamemnón se, aki pedig fennen hirdeti, hogy az összes akháj közt ő a legelső.

KALKHÁSZ: Nos, nem fogadalmak bántják Apollónt és nem hekatombák. A papja miatt haragos, akit Agamemnón semmibe vett, mert a lányát nem adta ki, és a díját se fogadta el. Ezért sújt minket Apollón, és a dögvészt addig nem űzi el seregünkötől, amíg Khrüszésznek a lányát ki nem adjuk, méghozzá ingyen, és otthonába nem hajtjuk a szent hekatombát. Akkor talán megbékül.

Haragra gerjedt a hős Agamemnón. Keblét iszonyú düh duzzasztotta, szeme vérben forgott. Vészjóslóan szólt Kalkhászhoz:

AGAMEMNÓN: Rossz jós vagy, jót sose mondtál még nekem, hisz örülsz, ha bajt jósolsz. Összevissza locsogsz az akháj seregben, hogy csak azért ver minket Apollón, mert Khrüszész lányaért a váltságot nem akartam átvenni, hanem inkább hazaviszem a hajadont, akit a feleségemnél is jobban szeretek. Csöppet se silányabb nála az alakja, a termete, az esze és a dolgos keze. De ha muszáj, önként visszaadom, mert fontosabb nekem a népem egészsége. Csakhogy a tisztelet jeléül azonnal adjatok nekem új lányt, hogy ne maradjak zsákmány nélkül, hisz látjátok, hogy mekkora kincset adok vissza.

AKHILLEUSZ: Híres Agamemnón, a legkapzsibb ember vagy a földön! Mégis hogyan tiszteljünk adománnyal, mi, büszke akhájok? Összehalmozott kincsekről nincs tudomásunk. Amit a várakból hordtunk ide, szét is osztottuk, újra begyűjteni az emberektől mégsem illik. Add ki hát most a leányt Apollónnak, és mi, akhájok három-négyszeresen kárpótolunk érte, ha majd Zeusz akaratából végre feldúltuk Tróját.

AGAMEMNÓN: Isteni hős, derék Akhilleusz, ne ravaszkodj. Mert nem járhatsz túl az eszemen, rá se beszélhetsz. Azt akarod, hogy neked jusson ajándék, én meg maradjak üres kézzel? Noszogatsz, hogy a lányt visszaadjam? Majd akkor, ha olyan zsákmányt ad nekem a büszke akháj nép, amely kedvemre való és föl is ér a leánnyal. Ha pedig nem ad, magam megyek érte és elveszem, ami a tiéd, vagy Aiászé, vagy akár Odüsszeuszé. És akihez megyek, az nem fog örülni. De erről később még beszélünk. Most föl, vontassunk vízre egy hajót, rakjunk rá evezősöket, hordjunk rá hekatombát! Aztán Khrüszész szép leánya is szálljon fel, és legyen egy vezető is, tanácsbeli férfi, Aiász, Ídomeneusz vagy Odüsszeusz, vagy akár te, Akhilleusz, legszörnyűbb férfi a földön. Mutass fel áldozatot Apollónnak az érdekünkben.

AKHILLEUSZ: Jaj, te szemérmetlen, kapzsi, te, hát hogyan fog ezután egyetlen akháj is a parancsodra harcba indulni? Én nem azért jöttem ide, hogy a trójaiak ellen harcoljak. Nem vétettek ők nekem. Nem hajtották el soha az ökreimet és lovaimat, hazámban nem gázoltak a termésembe, hiszen távol laknak onnan: hegyek és tengerek választanak el minket egymástól. Érted jöttünk mind ide, te szemtelen, hogy te örülhess. Hogy Meneláosznak és neked harcban szerezzünk elégtételt az elrabolt Helenéért. De te ezzel mit se törödsz, sőt, most még fenyegetsz is, hogy a zsákmányrészem

– melyért oly sokat fáradtam, és mit a nép nekem adott – elveszed. Sosem lesz akkora zsákmányom, mint neked, bármennyi trójai várat is dúlnak föl a bajnok akhájok. Hiába vagyok én a legbátrabb a viadalban, ha az osztogatás jön, a te zsákmányod nagyobb, míg én kevésel térek vissza a gályákhoz, miután kimerültem a harcban. Most haza megyek, Phthiába. Jobb lesz nekem innen elhajóznom; eszembe sincs így megalázva tovább halmoznom neked a kincset.

AGAMEMNÓN: Rajta, menj, ha a lelked hajt! Én bezzeg könyörögni nem fogok, miattam ne maradj. Akad itt más, aki még tisztel, leginkább a bölcs Zeusz. A királyok közül téged utállak a legjobban. Mindig a harc kedves neked, a viszály meg a dúlás. Hát nem az istenektől kaptad az erődöt? Eredj haza a bárkáiddal és az embereiddel, mürmidonok ura, én veled úgyse törődöm, haragodtól nem félek. Ám ahogyan tőlem Apollón elveszi Khrúszéiszt (mivel én most őt bárkámmal meg az embereimmel elküldöm neki), a te zsákmányrészedet, úgy viszem el majd én a szép Briszéiszt a te sátradból. Hogy lásd, mennyivel több vagyok nálad, és hogy ezentúl más ne merjen kikezdeni velem, és énhozzám mérni magát.

Fájdalmas volt ezt Akhilleusznak hallani, mérgében nem tudta mit csináljon. Vajon rántson-e kardot, és ledöfje Agamemnónt, vagy szüntesse haragját és csitítsa le a lelkét? Míg ezen vívódott, és kardját már-már kihúzta hüvelyéből, Héra leküldte az égből Athéné, mert mindkettőjüket szívből, féltve szerette. Athéné odalépett Akhilleusz mögé, és megragadta szőke hajánál, úgy, hogy más ezt ne lássa. Megdöbbsent Akhilleusz, megfordult, és látta azonnal, hogy a nagy Athéné szeme lángokat szór.

AKHILLEUSZ: Zeusz lánya, miért jöttél ide ismét? Tán azért, hogy Agamemnón dölyfét lásd? Azt hiszem, feldühödött gőgje az életébe fog kerülni.

ATHÉNÉ: Azért jöttem, hogy meghallgass és szűnjön haragod. Héra küldött le az égből, mert mindkettőtöket szívből, féltve szeret. Szüntesd hát a viszályt, ne rántsd ki a kardod. Ám szidd csak Agamemnónt kedvedre tovább. Meglásd, gőgje miatt te háromszor ilyen nagy ajándékot kapsz. Szelídülj hát, tedd, amire kérünk.

AKHILLEUSZ: Istennő, a szavatokra még a nagyon haragos lelkűnek is mindig hallgatnia kell. Jobb is így. Mert aki hallgat az istenre, azt az isten is meghallgatja.

Erre a nagy kardot visszalökte a hüvelyébe. Engedelmeskedett Athénének, így az visszament az olümposzi csúcsra, Zeusz házába. Akhilleusz ádáz szavakkal támadt neki ismét Agamemnónnak, csöppet sem szüntette haragját:

AKHILLEUSZ: Lomha borostömlő, szarvasszívú és kutyaképű, sose mertél a népeddel együtt csatába menni, vagy a legderekkabb daliákkal a lesre kifeküdni, bele is halnál. Inkább az akhájok nagy seregében elorzod a zsákmányt attól, ki ellened szól. Népnýzó király, ha a hitvány nép nem várná parancsod, ez a vétked volna az utolsó. Íme, esküszöm neked, hogy az akhájok hamarosan értem fognak könyörögni, és te nem fogsz tudni segíteni rajtuk, bárhogy emészt a bánat, amiért Hektór keze által hullnak el sokan, és haragodban téped majd a lelked, mert az akhájok közt a legelsőt semmibe vetted.

Akhilleusz odavágta jogarát a földhöz, és leült. Agamemnón meg dúlt-fúlt. Közöttük a szelíd Nesztór szólalt meg, Pülosz zengőszavú szónoka, nyelvéről a beszéd mézédeseen ömlött. Honfitársainak már két nemzedéke hullt el, amely vele együtt született és nőtt fel a szent Püloszon, és ő a harmadikon uralkodott.

NESZTÓR: Jaj, hatalmas gyász közelít az akháj földhöz! Bezzeg örül Priamosz király a fiaival együtt. Trója minden vitéze is vidul bizonyára, ha hallja, hogy így marakodtok ti ketten, akik

kiemelkedtek közülünk a tanácsban és a harcban. Ifjabbak vagytok nálam, hát hallgassatok rám. Hiszen én nálatok is derekabb daliáknak voltam a társa, de ők se néztek le. Minden vitéz közül a legerősebbek voltak, és a legerősebbek ellen vívtak régen, nagy hegyi szörnyekkel, akiket el is pusztítottak. Én hívásukra középük keveredtem, távol otthonomtól, Pülosztól. És harcoltam, ahogy tőlem telt. Egyetlen ma élő földi halandó se tudna csatázni mellettük, mégis megfogadták a szavamat. Ti is jobban jártok, ha a tanácsomra hallgattok. Agamemnón – bármi hatalmas vagy – ne vedd el Akhilleusztól a szüzet, mert már neki adták őt az akhájok. Te pedig, Akhilleusz, ne civakodj tovább a királlyal, hisz a Zeusz által megáldott fejedelmet illeti meg a legnagyobb tisztelet. Igen, erős vagy és istennő szült, de ő mégis tehetősebb, mert többeken uralkodik. Agamemnón, vess véget magad haragodnak, amíg én Akhilleuszt, minden akháj nagyszerű védőbástyáját békítem.

AGAMEMNÓN: Jól szóltál, öreg. Csakhogy ez itt mindenki fölé akar kerülni, és mindenki fölött uralkodni, mindenkinek parancsolni. De, hitemre, hiába! Tán mert erőssé tették isteneink őt, azt is akarják, hogy szabadon szitkozódhasson?

AKHILLEUSZ: Akkor lennék hitvány és semmirekellő, ha mindig engednék az akaratodnak. Rendelkezz csak mással, de nekem mostantól hiába parancsolgatsz. Jól jegyezd meg: ha most elveszitek tőlem a lányt, nem fogok érte küzdeni. De más holmimat a hajóm közeléből erőszakosan bizony nem kaparintasz meg. Rajta, kísérelj meg, hadd lássa itt mindenki, hogy fröccsen akkor dárdám körül éjszínű véred.

Indulatos szavaik után fölkeltek és feloszlatták a gyűlést az akháj hajóknál. Akhilleusz a sátrához ment Patroklosszal meg a többi barátjával. Agamemnón meg egy fürge hajót levontatott a vízre, kiválasztott húsz evezőst, és felhordatta a hajóra az isten áldozatát. Azzal együtt Khrúszéiszt is elküldte, hadd vigyék. Aztán a leleményes Odüsszeusz vezetésével fölszálltak, és kihajóztak.

Agamemnón most megtisztulni hívatta a népet. Mind megmosakodtak, és gyönyörű hekatombát – ökröket és kecskéket – áldoztak Apollónnak a parton. Az illat és a füst az égig szállt. Ám Agamemnón nem tett le a bosszúról, amivel Akhilleuszt megfenyegette, ezért magához szólította a hírmondóját és a fegyvernökét:

AGAMEMNÓN: Menjetek Akhilleusz sátrába, és hozzátok ide a szép Bríszéiszt. Ha nem adja ki, én megyek el érte az embereimmel, de abban aztán nem lesz köszönet.

Kelletlenül mentek a követek a tengerparton, amíg a mürmidonok sátraihoz és bárkáihoz nem értek. Akhilleuszt a sátra előtt ülve találták, a hajó mellett. Nem örült, amikor meglátta őket. Zavarodottan megálltak a király előtt, mert féltek tőle, szégyellték magukat, csak hallgattak, kérdezni nem mertek. Ám Akhilleusz ezt félreértette:

AKHILLEUSZ: Üdv, követek, istenek és emberek híradói! Fáradjatok közelebb! Hisz nem ti okoztátok a bajt, hanem Agamemnón, amikor elküldött benneteket a sátramhoz a lányért. Rajta, Patroklosz, hozd ki a leányt, és add át, elvihetik. De legyen tanúm e két követ az olümposzi isteneink meg a földi halandók és vadszívű királyuk előtt, akik engem szólítanak majd, hogy a végveszélyt elhárítsam. Mert Agamemnón őrzöngeni fog, amikor a harc a hajóig ér, és nem tudja, mihez kezdjen, hogy megóvja seregét.

Patroklosz teljesítette barátja parancsát. Kihozta a széparcú Bríszéiszt a sátorból, és odaadta a követeknek. Ők meg vitték az akháj hajókhoz. Kelletlenül ment velük a leány. Akhilleusz sírva fakadt és a társaitól távol leült a víz partjára, bámulta a tengert. Tárt karokkal könnyögött szeretett anyjához, Thetiszhez:

AKHILLEUSZ: Édesanyám, legalább Zeusz tisztelne engem, ha már rövid életűnek hoztál a világra. De bizony csöppet se becsült most, hiszen Agamemnón király semmibe vett: az én ajándékomat bitorolja.

Meghallotta Akhilleusz szavait az istennő a tenger mélyén, apja lakában. Gyorsan fölszállt, odaült elé és simogatta, amíg sírt.

THETISZ: Drága fiam, miért sírsz? Milyen bánat nyomja szívedet? Áruld el nekem.

AKHILLEUSZ: Hisz tudod, minek mondjam el újra? Théba alá kivonultunk, feldúltuk a várost, és mindent idehoztunk. Az akhájok egymás közt szétszították a zsákmányt, a szép Khrúszéiszt Agamemnónnak szemelték ki. Ám apja, Khrúszész, Apollón szent papja eljött az akhájok bárkáihoz, hogy hatalmas váltsággal megváltsa elrabolt lányát, kérlelve az összes akháj hőst, de leginkább Agamemnónt és fivérét, Meneláoszt. Erre helyeslően zúgtak fel az akhájok: tiszteljük a papot, és fogadják el a nagyszerű díjat. De Agamemnónnak ez nem tetszett, rútul ráförmedt Khrúszészre, goromba szavakkal elküldte. Dühösen vonult el az öreg. Apollón pedig meghallgatta könyörgését, mert nagyon kedveli. Kilőtte gonosz nyilait az argosziakra, hullottak tőle az emberek. Isten lövedékei dúltak szerte az akháj táborban, mígnem Kalkhász, a bölcs jós feltárta Apollón szándékát. Én javasoltam először, hogy békítsük ki, de Agamemnón föl pattant, elfogta a méreg, és fenyegetőzni kezdett. És íme, szava most vált valóra. Mert Khrúszéisz már hazafelé hajózik, az Apollónnak szánt adománnyal együtt. Sátramból pedig éppen most vitték el a hírnökök Brízseusz lányát, akit korábban nekem adtak az akhájok. Ezért te, ha megteheted, védj meg most engem, hős fiadat. Menj fel az olümposzi csúcsra, esengj Zeuszhoz, hisz szóval vagy tettel korábban is felvidítottad már. Hallottalak én gyakran apám termében dicsekedni, hogy az istenek közül egyedül te űzted el Zeusztól a csúfos vést, mikor ott főtt a többiek – Héra, Poszeidón meg Athéné – meg akarták kötni. Te odamentél kiszabadítani őt a bilincsből és sietősen odahívtad a százkezü Briareuszt, aki apjánál is erősebb. Ő büszke örömmel Zeusz mellé ült, az istenek pedig úgy megijedtek tőle, hogy elálltak szándékuktól. Ül most te is mellé, fogd meg a térdét, és emlékeztess erre. Talán Zeusz hajlandó lesz kedvezni ellenségeinknek, a trójaiaknak és visszaszorítani az akhájokat a hajókhoz. Pusztítsák őket, lakjanak jól a királlyal. Tudja meg Agamemnón, mit vétett, amikor a legderekabb hőst semmibe vette.

THETISZ: Jaj, minek is dajkáltalak? Elátkozottat szültem! Bárcsak ne kellene sírnod és keserítened. Hisz életed oly rövid, nincs már sok időd hátra. De így nemcsak gyors lesz a végzeted, hanem szomorú is. Ennyire balsorsúnak szültelek. Jól van, felmegyek Zeuszhoz és szólok az érdekedben, talán meghallgat. Te addig maradj itt veszteg a hajóknál, tartsd meg az akhájokkal a haragod, és maradj távol a harctól. Zeusz a többi istennel együtt lakomázni ment az aithiopokhoz, de tizenkét nap múlva hazatér az Olümposzra. Akkor fölkeresem a palotáját és átkarolom a térdét. Szerintem hajlik majd a szavamra.

Ezzel Akhilleuszt magára hagyta, ő meg haragudott tovább a nő miatt, akit elhurcoltak a sátrából. Közben Odüsszeusz Khrúszéibe ért a szent hekatombával. A kikötő közelében a vitorlákat összesodorták, az árbocot gyorsan leengedték, majd a révbe eveztek és lehorgonyoztak. Partra szállva kihordták Apollón hekatombáját. Elhagyta a gályát Khrúszéisz is, akit Odüsszeusz odavitt az oltárhoz, apja karjába.

ODÜSSZEUSZ: Agamemnón küldött engem, Khrúszész, hogy elhozzam neked a lányod, és hogy szent hekatombát adjak Apollónnak, és könyörögjek hozzá, mert sok kínnal sújtotta az argosziakat.

Khrúszész örömmel vette át a gyermekét, utána Apollón oltárára helyezték a szent hekatombát, majd kezüket megmosva, markoltak az árpadarából. Akkor Khrúszész fennhangon, kezeit fölemelve, könyörgött:

KHRÚSZÉSZ: Halld, Apollón, Khrúsza védelmezője. Meghallgattál ezelőtt, amikor könyörögtem. Megtiszteltél, és az akháj harcosokra lecsaptál. Most pedig újabb kívánságom teljesítsd: hárítsd el a rút dögvészt a görögök seregéről.

Meg is hallgatta őt Apollón. És miután könyörögtek és árpadarát hintettek, elvágta az áldozatok nyakát, megnyúzták és kétrét hajtották őket, majd hájba takarták, nyers húst rakva rájuk. Fán pörkölte őket az agg, vörösbort loccsantva a lángra, körülötte ötágú villákat tartottak az ifjak. Mikor a combok elégték, a belsőségeket nyársra húzva kisütötték, majd megették. A munka és a lakoma végeztével a lelkük sem maradt híjával a dús lakomának. Miután jóllaktak, az ifjak csurig töltötték a boros edényeket, és mindenkinek adtak, áldozva előbb a pohárból. Egész nap dalokkal kérlelte az istent az akháj fiatalság, ünnepelte Apollónt. Ő meg örömmel hallgatta. Este a tatkötelek mellett nyugovóra tértek, hajnalban pedig visszahajóztak az akháj táborba. Jó szelet küldött nekik Apollón. Duzzasztotta a szél a vitorlát, körben a bíbor hullám a hajó gerincét mosta. Száguldott a hajó, tajtékos vízben vágta az útját. Mikor megérkeztek az akháj táborba, kihúzták bárkájukat a fövényre, és hosszú bakokkal megtámasztották. Végül ki-ki a sátrához és a hajójához ment.

Akhilleusz továbbra is a hajók mellett ült, dühösen. Nem járt el a gyűlésekre, harcolni se ment, csak ült ott, szívét sorvasztva, vágyakozva a csatazajra.

A tizenkettedik napon az istenek Zeusz vezetésével az olümposzi csúcsra vonultak. Thetisz sem feledte fia kívánságát, mert – fölbukva a tengeri habból – ment ő is kora hajnalban az égi csúcsra. Zeuszt külön ülve találta az Olümposz tetején. Tüstént elé ült, megfogta a térdét, másik kezével meg az álla alatt simogatta, és könyörögve szólt Zeuszhoz:

THETISZ: Zeusz atya, ha valaha is segítettem neked szóval vagy tettel, most te is tedd, amire kérlek. Tiszteld meg fiamat, úgyis nemsokára utoléri a végzete. A seregvezető Agamemnón semmibe vette, az ő ajándékát bitorolja. Legalább te becsüld meg őt, bölcs Zeusz! Adj erőt Trójának mindaddig, amíg az akhájok nem tisztelik úgy a gyermekemet, ahogy megilleti, kinccsel.

Zeusz csak ült, s hosszan hallgatott. Thetisz ekkor hozzá simult, és újra könyörgött:

THETISZ: Ígérd meg már nekem, bölints a fejeddel! Vagy mondd azt, hogy nem (bár mitől félnél?). Hadd tudjam én is, milyen kevésre tartotok az istennők közt.

ZEUSZ: Hej, ronda ügy, ha ezért most összeveszítesz Hérával, aki gyalázó szavakkal bosszant majd. Úgyis örökké szid, hogy én Tróját segítem a harcban. Most menj, nehogy észrevegyen. A kérésed bízd rám, teljesíteni fogom. Sőt, figyelj, bölintok, hogy higgy nekem. Mert ez az istenek közt tőlem a legmagasabb jel. Nem ámitás, sosem vonom vissza azt, amit fejbólintással nyugtázok.

Ezzel Zeusz bölintott. Fürtjei előreomoltak hatalmas fejéről, és megrendült a nagy Olümposz. Thetisz ismét alámerült a mély tengerbe, Zeusz meg hazament. Az istenek fölálltak székükről, Zeusszal szemben: senki se merte őt a helyén megvárni, inkább elébe mentek. Zeusz leült a trónjára, de Héra – amint ránézett – bizony nagyon is jól látta, hogy az ezüstitű Thetisszel tanakodott.

HÉRA: Mondd, te ravasz, melyik istennel tanakodtál? Élvezed, mi, hogy tőlem elvonulva titkos terveket szöhetsz? Sohasem osztod meg velem a gondolataidat.

ZEUSZ: Héra, bár a feleségem vagy, ne várd, hogy mindig mindent elmondjak, mert az neked sem jó. Amiről szabad tudnod, azt neked mondom el elsőként az istenek és földi halandók közül. Ám amit távol kívánok tartani az istenektől, azt te se firtasd.

HÉRA: Rettenetes Zeusz, miket beszélsz? Hisz soha nem szoktalak faggatni, nem járok utána a dolgaidnak, mindig zavartalanul tervezheted azt, amit akarsz. Csakhogy most szörnyen aggódom. Thetisz minden bizonnyal félrevezet téged, hisz kora reggel melléd ült és átfonta a térded. Azt gyanítom, bólintottál neki, hogy hallgatsz Akhilleuszra, és a hajóknál sok akháj hőst megölsz.

ZEUSZ: Szörnyű, ahogy csak gyanakodsz, már titkom se lehet előtted. Ezzel csak azt éred el, hogy a szívtől ezután még messzebbre kerülsz, és ez szenvedést okoz neked. Ha ezt akard, nekem jó. Maradj veszteg a helyeden, és jól jegyezd meg, amit mondok. Az istenek se tudnak megvédeni, ha rád emelem a kezemet.

Héra megijedt, de szívét leigázva mégis hang nélkül leült. Elkeseredtek az istenek is mind. Köztük az ügyes Héphasztosz szólt legelőször, hogy Hérát, a szeretett anyját felvidítsa.

HÉPHAISZTOSZ: Hej, de gyalázatos ügy! Nagyon gyötör minket, hogy ti ketten halandók miatt civakodtok, ekkora lármát csapva az istenek közt. Már a lakománk sem olyan édes, mert győz a silányság. Kérlek, anyám, elég okos vagy, járj kedvében Zeusznak, kedves apánknak, ne veszekedj vele, ne zavard meg a lakomát. Mert ha akarna, Zeusz mindnyájunkat letaszíthatna, hisz ő köztünk a legerősebb. Fordulj hát hozzá hízelgő szavakkal, utána nyomban újra kegyes lesz hozzánk.

Átadta a kettős serleget az anyjának, majd folytatta:

HÉPHAISZTOSZ: Tűrj, fékezd magad, édesanyám, bár – tudom – kínoz a bánat. Nem akarom látni, hogy téged – akit annyira szeretek – vernek. Mert megvédeni téged – bármily szomorú – nem tudlak. Nehéz harcolni Zeusz ellen. Egyszer, amikor meg akartalak ellene óvni, lehajított a lábamnál fogva az Olümposzról. Egész napon át zuhantam, estélig. Mikor földet értem, már alig éltem. A szintisz férfiaknak kellett óvatosan felszedniük a földről.

Héra mosolygott rá, és át is vette a serleget a fiától. Ez meg töltötte a nagy boros edényből az isteneknek az édes nektárt. Olthatatlan nevetésre fakadtak a boldog istenek, látván Héphasztosz sürgölődését.

Estig lakomáztak, még a lelkük is betelt a dús lakomával és a gyönyörű lanttal, melyen Apollón játszott, és a Múzsákkal, akik elragadó dallal kísérték.

Miután lement a nap, hazaindultak lepihenni, oda, ahol a sánta Héphasztosz leleményes eszével mindegyiküknek házat épített. Ágyába bújt Zeusz is, mikor elérte a mézízú álom. Héra melléje feküdt.